

Voorstel Netbeheer Nederland voor Leidraad als bedoeld in artikel 9.1f lid 2 Netcode elektriciteit ter bepaling beschikbare vermogen voor congestiemanagementdiensten

V.0.7 dd. 28-08-2024

Toelichting en motivatie bij de leidraad

Op grond van artikel 9.1f lid 2 de Netcode elektriciteit stellen de gezamenlijke netbeheerders in samenspraak met de representatieve organisaties als bedoeld in artikel 33 van de Elektriciteitswet 1998, een leidraad vast waarin per type aangeslotene nader wordt gedefinieerd welk vermogen ze dienen aan te bieden conform artikel 9.1 lid 3 en lid 4 van de Netcode elektriciteit.

Op basis van artikel 9.1 lid 3 en lid 4, juncto artikel 9.1f lid 1 van de Netcode is iedere aangeslotene met een gecontracteerd vermogen van tenminste 1 MW, of zo hoog als voorgeschreven door de netbeheerder, verplicht om al zijn beschikbare vermogen aan te bieden voor congestiemanagementdiensten (op basis van redispatch of capaciteitsbeperking) wanneer de netbeheerder dit verplicht stelt. Op grond van artikel 9.1f lid 1 dient een aangeslotene deze leidraad als uitgangspunt te hanteren bij het bepalen van zijn beschikbare vermogen en daarmee de hoogte van het aanbod dat conform artikel 9.1 lid 3 en lid 4 Netcode elektriciteit moet worden gedaan. Voor alle type installaties kan het vermogen gestaffeld aangeboden worden voor congestie management diensten (vermogen opgedeeld met aparte prijzen), het beschikbare vermogen hoeft dus niet in zijn geheel voor dezelfde prijs aangeboden te worden.

In deze leidraad wordt onderscheid gemaakt tussen producenten en verbruikers. Binnen deze categorieën wordt verder onderscheid gemaakt tussen verschillende categorieën installaties. Voor elke categorie installaties wordt aangegeven voor welk vermogen ze redelijkerwijs in staat zouden moeten zijn een aanbod voor congestiemanagementdiensten te doen. Tevens bevat de omschrijving een beschrijving van de wijze waarop kan worden gevalideerd of het aangeboden vermogen voldoet aan de leidraad. Tenslotte beschrijft deze leidraad ook een tweetal uitzonderingen waarbij er wordt aangenomen dat er geen vermogen beschikbaar is om aan te bieden.

1. Producenten

Producenten zijn doorgaans in staat om hun productie (grotendeels) te beperken dan wel aan te passen op verzoek van de netbeheerder. Welk vermogen verschillende type elektriciteitsproductie-eenheden redelijkerwijs aan kunnen bieden voor congestiemanagementdiensten is eenduidig te definiëren. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen elektriciteitsproductie-eenheden met zon of wind of waterkracht als primaire energiebron en thermische elektriciteitsproductie-eenheden. De producent dient de netbeheerder hierbij van een deugdelijke schriftelijke onderbouwing te voorzien voor het deel van het gecontracteerde vermogen dat niet regelbaar zou zijn en niet aangeboden wordt.

1.1 Elektriciteitsproductie-eenheden met zon of wind of waterkracht als primaire energiebron

Redispatch

Ten behoeve van redispatch zouden elektriciteitsproductie-eenheden met zon, wind of waterkracht als primaire energiebron te allen tijde in staat moeten zijn om hun (in de transportprognose opgegeven) geplande opwek aan te bieden als afregelredispatch. Dit type elektriciteitsproductie-eenheden kan, gelet op de aard van de primaire energiebron, niet verplicht worden om opregelredispatch aan te bieden. Zij mogen wel vrijwillig opregelredispatch aanbieden indien hun bedrijfsvoering dat mogelijk maakt. Periodes wanneer de installatie in onderhoud of storing is, zijn uitgezonderd.

Vanaf het moment dat redispatch biedingen aangeboden moet worden, dienen voor de betreffende eenheden biedingen te worden gedaan. Aangeslotenen zijn verplicht deze biedingen vervolgens te actualiseren indien het gepland netgebruik veranderd, tot drie onbalansverrekeningsperioden voor het moment van levering.

Capaciteitsbeperking

Ten behoeve van een capaciteitsbeperking zouden elektriciteitsproductie-eenheden met zon, wind of waterkracht als primaire energiebron te allen tijde in staat moeten zijn een beperking ter omvang van hun totale gecontracteerde transportvermogen overeen te komen. Dit type elektriciteitsproductie-eenheden kan, gezien de aard van de energiebron, niet verplicht worden een minimale omvang aan invoeding (must-run) capaciteit aan te bieden.

1.2 Thermische elektriciteitsproductie-eenheden

Redispatch

Ten behoeve van redispatch zouden thermische elektriciteitsproductie-eenheden te allen tijde in staat moeten zijn om alle geplande opwek (in de transportprognose opgegeven) aan te bieden als afregelredispatch. Partieel afregelbaar vermogen tot aan een minimum vermogen (dat deelbaar afgeroepen kan worden) en afschakelen vanaf minimum vermogen kunnen apart aangeboden worden. Het minimale vermogen dat noodzakelijk is voor productieprocessen of warmte-opwek en waar geen alternatieve bron voor beschikbaar is, hoeft niet verplicht aangeboden te worden. Deze elektriciteitsproductie-eenheden zouden te allen tijde in staat moeten zijn om alle beschikbare opregelcapaciteit aan te bieden als opregelredispatch (dat deelbaar afgeroepen kan worden). Opstart vermogen kan ondeelbaar aangeboden worden. Periodes wanneer de installatie in onderhoud of storing is, zijn uitgezonderd.

Vanaf het moment dat redispatch biedingen aangeboden moet worden, dienen voor de betreffende eenheden biedingen te worden gedaan. Aangeslotenen zijn verplicht deze biedingen vervolgens te actualiseren indien het gepland netgebruik veranderd, tot drie onbalansverrekeningsperioden voor het moment van levering.

Capaciteitsbeperking

Ten behoeve van capaciteitsbeperking zouden synchrone elektriciteitsproductie-eenheden te allen tijde in staat moeten zijn een beperking ter omvang van hun totale gecontracteerde transportcapaciteit overeen te komen. Het minimale vermogen dat noodzakelijk is voor productieprocessen of warmte-opwek en waar geen alternatieve bron voor beschikbaar is, hoeft niet verplicht aangeboden te worden. Deze elektriciteitsproductie-eenheden zouden te allen tijde in staat moeten zijn een minimale omvang aan invoeding (must-run) capaciteit aan te bieden, uitgezonderd periodes wanneer de installatie in onderhoud of storing is.

2. Verbruikers

Verbruikers zijn te allen tijde in staat om capaciteitsbeperking of redispatch biedingen te doen voor zover ze vraagsturingdiensten aan de netbeheerder kunnen leveren en dus over regelbaar vermogen beschikken.

Gelet op de veelvoud aan mogelijke installatie categorieën en configuraties is het op dit moment nog niet mogelijk om een generieke regel voor het bepalen van een volume dat redelijkerwijs beschikbaar is voor congestiemanagementdiensten te bepalen. Dit zal van geval tot geval moeten worden bekeken, zowel voor redispatch als voor capaciteitsbeperkingen. De biedingen worden zo nodig vergezeld met specifieke beperkende karakteristieken (zoals lead times en duur). Indien een gebruiker er niet voor kiest om zijn volledige geplande verbruik aan te bieden als redispatch vermogen, of zijn volledige gecontracteerde transportvermogen als capaciteitsbeperking, dient deze conform art. 9.1c Netcode elektriciteit te verklaren voor het deel dat niet als capaciteitsbeperking of redispatch wordt aangeboden waarom dit vermogen niet beschikbaar is voor de verplichting onder art. 9.1 lid 3 of 4 van de Netcode elektriciteit. De gebruiker dient de netbeheerder hierbij van een deugdelijke schriftelijke onderbouwing te voorzien voor het deel van het gecontracteerde vermogen dat niet regelbaar zou zijn en niet aangeboden wordt. Deze onderbouwing dient aangeleverd te worden voor zowel de capaciteitsbeperkings- als de redispatchverplichting.

De consequentie van het ontbreken van een uniforme leidraad en de resulterende maatwerkoplossingen is dat de netbeheerder in een congestieonderzoek niet in algemene zin kan beoordelen hoeveel vermogen redelijkerwijs nog ontsloten zou kunnen worden. Het marktonderzoek tijdens het opstellen van het congestiemanagementonderzoek zal duidelijk maken of gebruikers congestiemanagementdiensten kunnen en willen leveren.

3. Elektriciteitsopslageenheden¹

Redispatch

Ten behoeve van redispatch zouden elektriciteitsopslageenheden – afhankelijk van de laadtoestand – te allen tijde in staat moeten zijn om hun maximaal mogelijke invoeding obv laadtoestand aan te bieden als afregelredispatch (ook indien dit 0 is dient dit aangeboden te worden). De impact van afroep van redispatch op de laadmanagementstrategie kan ingeprijsd worden in de redispatchbieding. Elektriciteitsopslageenheden kunnen vrijwillig aanbieden om in aanvulling daarop (de bieding voor afregelredispatch op basis van hun geplande invoeding) af te nemen indien ze daartoe in staat zijn. Elektriciteitsopslageenheden zouden tevens te allen tijde in staat moeten zijn om hun geplande afname aan te bieden als opregelredispatch (ook indien dit 0 is dient dit aangeboden te worden).² Elektriciteitsopslageenheden kunnen vrijwillig aanbieden om in aanvulling op de bieding voor opregelredispatch op basis van hun geplande afname in te voeden indien ze daartoe in staat zijn.

Vanaf het moment dat redispatch biedingen aangeboden moet worden, dienen voor de betreffende eenheden biedingen te worden gedaan. Aangeslotenen zijn verplicht deze biedingen vervolgens te actualiseren indien het gepland netgebruik veranderd, tot drie onbalansverrekeningsperioden voor het moment van levering.

Capaciteitsbeperking

Ten behoeve van capaciteitsbeperking zouden elektriciteitsopslageenheden te allen tijde in staat moeten zijn om een beperking op hun maximale invoed- of verbruikscapaciteit overeen te komen, of een must run overeenkomst te sluiten met passende voorwaarden.

---

¹ Het is aannemelijk dat elektriciteitsopslageenheden tevens actief zijn op de markt voor balanceringsdiensten (aFRR / mFRR). Het leveren van congestiemanagementdiensten en balanceringsdiensten hoeft elkaar niet uit te sluiten.

² De impact van de afroep van redispatch op de laadmanagementstrategie kan ingeprijsd worden in de redispatchbieding.

4. GDS-en

Aangeslotenen die beschikken over een gesloten distributiesysteem doen een aanbod voor een capaciteitsbeperking overeenkomstig bijlage 12 of redispatch overeenkomstig bijlage 11 met inachtneming van artikel 5.10 Netcode elektriciteit. Ongeacht of de beheerder van het GDS of eventueel achterliggende partijen de verplichting uitvoeren, dient bij de bepaling van de hoogte van het aangeboden vermogen rekening te worden gehouden met hetgeen bepaald in Paragraaf 1.1, 1.2, 2.3 en eventuele in Hoofdstuk 2 omtrent vraagzijdesturing leverende verbruikseenheden. Bij de specificatie van het aanbod wordt onderscheid gemaakt tussen de verschillende soorten eenheden (eventuele elektriciteitsproductie-eenheden, elektriciteitsopslageenheden of vraagsturing leverende verbruikseenheden) die zijn aangesloten op het desbetreffende gesloten distributiesysteem.

5. Uitzonderingen

5.1 Vitale processen

Aangeslotenen die overeenkomstig artikel 9.43 lid 4 Netcode elektriciteit zijn uitgezonderd van congestiemanagement zijn tevens uitgezonderd van de verplichting tot het doen van een aanbod overeenkomstig artikel 9.1 lid 3 en lid 4 Netcode elektriciteit. Deze uitzondering geldt uitsluitend voor het verbruik van deze aangeslotenen. Aangeslotenen die vrijgesteld zijn op basis van artikel 9.43 lid 4 sub a dienen hun beschikbare productievermogen overeenkomstig Hoofdstuk 1 van deze leidraad te bepalen. Aangeslotenen die zijn vrijgesteld op basis van artikel 9.43 lid 4 sub b dienen hun beschikbare productievermogen overeenkomstig Hoofdstuk 1 van deze leidraad te bepalen, met dien verstande dat indien het vermogen dat wordt aangeboden lager is dan het vermogen conform deze leidraad beschikbaar zou zijn, de betreffende aangeslotene expliciet onderbouwt waarom dit vermogen direct van invloed is op het functioneren van de maatschappelijke voorzieningen die de aangeslotene in bedrijf heeft. Aangezien het moet gaan om een ongepland en substantieel deel van het vermogen, dient de aangeslotene ook kenbaar te maken:

- welk deel van zijn productievermogen als substantieel, dan wel niet-substantieel dient te worden beschouwd; en
- de mate waarin het vermogen planbaar is.

5.2 Noodaggregaten

Aangeslotenen die een noodstroomvoorziening in beheer hebben en dit aggregaat uitsluitend gebruiken om de eigen installatie te voorzien van elektriciteit tijdens ongeplande onderbrekingen kunnen aannemen niet te beschikken over beschikbaar vermogen dat verplicht moet worden aangeboden overeenkomstig artikel 9.1 lid 3 of lid 4 van de Netcode elektriciteit. Aangeslotenen dienen in staat te zijn om aan de netbeheerder inzichtelijk te maken dat de noodstroomvoorziening uitsluitend wordt ingezet tijdens ongeplande onderbrekingen. Indien de noodstroomvoorziening ook voor andere doeleinden wordt gebruikt, dient de aangeslotene overeenkomstig Hoofdstuk 1 van deze leidraad zijn beschikbare vermogen te bepalen. De aangeslotene dient de netbeheerder hierbij van een deugdelijke schriftelijke onderbouwing te voorzien.